І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 109. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 109. VOL. LXIV.

В СЕНАТІ ПРИЙНЯТО ПЛЯН ПРО ДОВГОРЕЧЕНЦЕВУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

Вашинґтон. — Сенатська комісія для закордонних взаємин прийняла більшістю голосів плян Айзенгавера в справі створення довгоречинцевого допомогового фонду, з якого мали б бути уділювані позички на підтримку господарського розвитку заприязнених країн. Згадана комісія ухвалила водночас із цим асиґнувати для цього фонду на протяг найближчих трьох років два більйони долярів, з тим, що на біжучий фіскальний рік буде виплачено з державної каси до цього фонду 500,000,000 долярів і в наступних двох роках по 750 мільйонів долярів. В урядових і конґресових колах вважають це рішення великою перемогою през. Айзенгавера і з другого боку теж і тих сенаторів, які обстоювали основну і рішучу зміну в системі і в способах уділювання економічної господарської допомоги. Прийнявши рішення про створення довгоречинцевого допомогового фонду, сенатська комісія разом з тим вирішила передати реалізацію і виконування цієї довгоречинцевої програми закордонної допомоги державному секретаріятові, не зважаючи на те, що проти цього висловився був дуже рішуче державний секретар Доллес, який вимагав створення для цієї мети окремої урядової аґенції.

Дальшою перемогою уряду було прийняття сенатською комісією для закордонних взаємин рішення про уділювання допомоги на мілітарну підтримку й оборонні цілі на протяг двох бюджетових років, а не як це було досі тільки на протяг одного року. Це дозволить урядові, згідно з пляном през. Айзенгавера, включити видатки на оборонні заходи закордоном до бюджету секретаріяту оборони вже з початком 1958 року. Водночас із цим комісія запропонувала уповноважити уряд продовжувати запроєктовану у висоті 152 мільйонів долярів технічну допомогу для закордону. Всі ці уповноваження дають можливість урядові і Президентові здійснювати закордонну допомогу на протязі довшого часу і не звертатися щороку за затвердженням до Конґресу, хіба в тих випадках, коли урядові треба буде додаткових фондів.

Дюї і Ніксон обороняють політику уряду

Ню Йорк. — Колишній губернатор стейту Ню Йорк Томас Е. Дюї промовляв на республіканському прийнятті в готелі „Валдорф-Асторія" і обороняв запропоновану в бюджеті Президента суму, призначену на допомогу закордонові. Ця допомога, казав Дюї, „допоможе народам жити самостійно і стримає їх від того, щоб вони попали під комуністичні впливи". Ухвалення цієї допомоги „скріпить морально провід Вашинґтону в світі" і одночасно „скріпить справу миру в світі". — У Вашинґтоні промовляв на зборах республіканських провідників віце-президент Ричард М. Ніксон, який заявив, що республіканці повинні об'єднатися на базі платформи президента Айзенгавера, закинути боротьбу за поняття „модерного республіканізму" та взятися за боротьбу, щоб у виборах 1958 року здобути якнайбільше місць в Конґресі. На цих зборах республіканці нарікали на те, що прибутки до партійної каси зменшилися бо республіканці на місцях не є вдоволені з великого бюджету президента Айзенгавера. На цих дводенних нарадах мають обговорювати вислід тих 6-ох районових конференцій, які вже відбулися для обговорення виборчої кампанії в 1958 році.

Атомову радіяцію під час пробних експльозій доведено до мінімуму

Вашинґтон. — Член Комісії Атомової Енерґії д-р Віллард Ф. Ліббі зізнавав на Спільній Конґресовій Комісії Атомової Енерґії і заявив, що під час цьогорічних пробних експльозій атомової зброї доведена до мінімума можливість радіяції, і тому „існує тільки дуже малий риск для здоров'я людства". Д-р Ліббі підтримав тих науковців, які домагаються, щоб продовжувати пробні експльозії так довго, поки СССР не погодиться на атомове роззброєння. Але інші фахівці від атомової зброї твердили в своїх зізнаннях, що атомова радіяція шкідлива для теперішньої і майбутньої ґенерацій. Д-р Волтер Сілов, професор фізики в Пенсилвенійському університеті, твердив, що навіть мала радіяція може спричиняти недугу пістряка в теперішній ґенерації і впливати некорисно на стан здоров'я майбутніх ґенерацій. Те саме твердив і д-р Ралф Е. Лепп, який домагався, щоб уряд ЗДА старався обмежити або зовсім припинити пробні експльозії.

В АМЕРИЦІ

● **Генеральний директор** Метрополітальної опери Рудольф Бінґ виїхав на три місяці до Европи, де буде присутній на операх в Італії, Франції, Австрії, Німеччині і Англії, бо хоче вибрати собі співачок і співаків, які можна б заанґажувати до Ню Йорку.

● **Два сини** колишнього президента — Елліот і Ф. Д. Рузвелт молодший, пережили малу катастрофу літака, яким хотіли летіти з форту Скотт, Кензо на закуп рогатої худоби. Ніхто з чотирьох пасажирів не потерпів. Літаком керував Елліот Рузвелт.

● **Нюйоркська телевізійна станція** пропонує платити бейзболовим клюбам по 5 мільйонів долярів річно за право передавати через телевізію їхні змагання в бейзбол, якщо ці клюби залишаться в Ню Йорку і Бруклині, а не перенесуться до Каліфорнії.

● **Не зважаючи на те, що столярі в Кензо Ситі, Мо., страйкують,** члени цієї спілки не покинули праці над викінчуванням будинку бібліотеки ім. Трумана, відкриття якої призначене на 6-го липня. Коли вони пробували були припинити працю, Труман їм заявив: „Робітники повинні щось зробити для того, хто стільки доброго зробив для них". І це помогло.

● **Президент Айзенгавер** підписав закон про признання 16,010,370 долярів на бюджет для Білого Дому. З цих грошей виплачуватимуть також платню для Президента і всіх його співробітників.

● **Статистики передбачають,** що цього року в місяці червні у ЗДА відбудеться коло 200.000 шлюбів. Як відомо, в цьому місяці в Америці одружується найбільше людей.

● **Айзенгавер** заявив, що віце-президент ЗДА Ричард М. Ніксон, який важко працює для добра країни, повинен мати окремий урядовий будинок, в якому міг би мешкати та приймати гостей.

● **20 поліційних аґентів** і детективів не допустили до бійки між юнацькими шайками „Спортсменів" і „Скорпіонів", які уставилися „до бою" в парку Клермонт на Бронксі в Ню Йорку. Поліція заарештувала 11-ох хлопців, двоє з яких будуть відповідати перед судом за посідання пальної зброї.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВИЇЖДЖАЄ НА МАНЕВРИ

Айзенгавер із своїм пілотом полк. Дрейпером перед від'їздом на летовище, звідки він відлетів на літаконосець Саратоґу, щоб взяти участь в маневрах фльоти і летунства.

Президент приглядається морським маневрам коло Флориди

На літаконосці „Саратоґа". —Президент Айзенгавер прибув до Мейпорту на Флориді, звідки негайно пересівся на літаконосець „Саратоґа", щоб обсервувати морсько-летунські маневри, які відбуваються коло берегів Флориди. Разом із Президентом виїхали деякі члени Крайової Ради Безпеки та інші високі урядовці. На літаконосці Президент обсервує впродовж 24-ох годин операції керованих ракет, джетових літаків, підводних човнів та оборони проти атомових бомб. На літаконосці „Саратоґа" були присутні шеф морських операцій адмірал А. Бирк, головний командант Атлантійської фльоти адмірал Джеролд Райт — командант дивізії літаконосців контрадмірал Роберт Б. Пірі. З цивільних осіб цим маневрам приглядалися державний секретар Джан Фостер Доллес, секретар оборони Чарлз Е. Вилсон і секретар фльоти Томас С. Гейтс. Голова Комісії Атомової Енерґії адмірал Луїс Л. Стравс приглядався, як літаки фльоти „використовували атомову зброю, з великою точністю трафляли до цілі". В цих комбінованих маневрах, із звичайною і атомовою зброєю, показують, як джетові літаки з літаконосців на Тихому океані можуть прибути на допомогу літаконосцям на Атлантику впродовж 3-х годин і 30 мінут. Ці маневри підкреслюють важливість літаконосців і фльоти, для оборони країни, головним чином тепер, коли зростають націоналізми, в заприязнених із ЗДА державах і внаслідок цього можуть бути непевні америк. бази закордоном.

Рутер проти робітничих провідників, які покликаються на конституцію

Дітройт, Миш. — Голова Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер розіслав до всіх місцевих відділів цієї організації окреме зарядження, в якому критикує становище тих робітничих провідників, які покликуються на п'яту поправку до конституції і відмовляються зізнавати в Конґресі або в судах. Рутер сказав, що деколи американський громадянин може користати з п'ятої поправки до конституції, але це повинно діятися тільки в таких випадках, про які думали батьки американського народу, які прийняли ту поправку до конституції, а не в тих випадках, коли це роблять урядовці робітничих організацій, які не хочуть признатися до того, що зловживали робітничими добродійними фондами.

Перша пробна атомова експльозія з бальона

Ляс Веґас, Невада. — Комісія Атомової Енерґії зарядила, щоб пробна експльозія малої атомової зброї відбулася в той спосіб, щоб її скинено з бальона. Матеріял експльодував на висоті 500 стіп і спричинив малу радіяцію, а чотири години після експльозії вже не було найменшого сліду з диму, який розплився в повітрі. Ця пробна атомова експльозія була призначена для працівників лябораторії в Лівермор, Каліфорнія, яка має бути центром продукції водневих бомб. На цій пробній експльозії не були присутні журналісти, які були віддалені 50 миль від місця вибуху. Військовий персонал був віддалений на 15 миль від експльозії. 500 стіп заввишки вежа, з якої давніше скидали атомову бомбу, має 250 тонн сталі, яка затримує радіяцію, тому то комісія вирішила цим разом скинути атомову матерію з бальона.

Американський уряд підтримує дальшу допомогу залишенцям

Ню Йорк. — У четвер 6 червня ц. р. відбулись в Ню Йорку збори представників усіх авторизованих урядом допомогових організацій, членів Американської Ради Добровольчих аґенцій для допомоги закордонові, де зокрема обговорювано питання дальшого несення допомоги жертвам другої світової війни, давнім залишенцям в центральній Европі. В нарадах взяли участь представники державного департаменту, а саме керівники ЮСЕП-у (Юнайтед Стейтс Ескейпі Проґрам) пп. Досан і Лавренс та европейський директор Бравн. Вони заявили в імені американського уряду, що не вважаючи на закінчення переселенської акції за законом PPA, американський уряд є за тим, щоб зберегти в Европі апарат для допомоги залишенцям і тому і ЮСЕП діятиме далі. Вони висловили теж надію, що зусилля всіх чинників, прихильних президентському внескові на зміну іміґраційного закону, принесуть успіх. В нарадах брали участь представники ЗУАДК-у — його голова, д-р Володимир Ґалан і заступник голови адвокат Михайло Пізнак. Цей останній звернув увагу на деякі важливі рішення судових властей з останнього часу у відношенні до новоприбулих мадярських іміґрантів. Ці завваги викликали цікаву дискусію.

Хрущов і Булґанін на візиті у Фінляндії

Гельсінки. — Два „колективні диктатори", які здобули собі вже сумну славу своїми подорожами по закордоні, совєтський прем'єр Ніколай Булґанін і перший секретар компартії СССР Нікіта Хрущов, приїхали в четвер 6 червня ц. р. до столиці Фінляндії Гельсінок з офіційними відвідинами. Із ними прибула ціла велика делеґація, а між нею і міністер закордонних справ Андрей Громико. На московській залізничній стації прощали їх всі члени совєтського уряду і партійного Політбюра та — на виразне запрошення міністерства закордонних справ — всі акредитовані у Москві закордонні амбасадори. Десятки фотографів знімали для кіна, телевізії і часописів світлини із того „сердечного прощання", коли обидва куці і грубі большевики стискали руки сотням совєтських і закордонних достойників. Це була свідома комедія для підкреслення, як то Совєти високо шанують маленьку „невтральну" Фінляндію, яка свою екзистенцію завдячує виключно тому, що служить за пропаґандивний зразок на московське „співіснування". На залізничній стації в Гельсінках вистелено червоний килим на пероні, де заїхав московський поїзд із совєтськими „милими гістьми", а вижидав їх цілий фінський уряд із прем'єром Сукселяйненом у проводі. Перед залізничною стацією зібралась юрба яких 1,000 осіб, а взагалі приїздові совєтських диктаторів придивлялось на вулицях фінської столиці коло 15,000 фінців. Однак — як стверджують закордонні кореспонденти — тільки поява популярного фінського прем'єра викликувала тут і там приязні оклики, а для большевиків фінці мали мовчазні й похмурі обличчя. Це мабуть і замітили большевицькі вожаки, бо вони теж забули облесливо всміхатися. Це перший виїзд Хрущова і Булґаніна до не-комуністичних країн від часу їхніх невдатних відвідин в Англії рік тому.

Японія не допустить, щоб СССР і ком. Китай порізнили її із ЗДА

Токіо. — Японський прем'єр Нобосуке Кіші заявив на пресовій конференції в четвер 6 ц. м., що він рішений вжити всіх заходів, щоб знівечити всі спроби комуністичних держав вбити клина поміж ЗДА і Японією. Нобосуке Кіші відбуде офіційну візиту у Вашинґтоні від 19 до 21 цього місяця. Він подав до відома на цій пресовій конференції ті справи, що їх він буде намагатися розв'язати під час свого перебування в ЗДА: Ревізія дотеперішньої умови щодо правного стану перебуваючих на території Японії американських військ; японські аспірації дістати більший голос в управлінні Окіновою, яка становить американську морсько-летунську базу; справа японських воєнних злочинців, які все ще перебувають у в'язницях, хоч від закінчення війни минуло вже 12 років, — і справа необхідної для Японії торгівлі з комуністичним Китаєм. Японський прем'єр висловив велике вдоволення, що позитивно, по лінії японських арґументів, вирішено справу американського вояка, який застрелив японку і що його судитиме японський суд. Нобосуке Кіші заявив, що коли б у найближчих виборах перемогли соціялісти, то це насправді була б перемога комунізму, який підтримує соціялістичну опозицію проти політики теперішнього уряду.

В Сіямі карають „туристів" що вертаються з Ком. Китаю

Банґкок, Сіям. — Коли пізнім вечором в минулу середу 5 червня ц. р. вернулись літаком з комуністичного Китаю сім сіямських робітничих провідників, то їх зараз же на летовищі заарештували. Поліція чекала від минулого тижня на прибуття того літака. Заарештованих оскаржують за порушення закону, який забороняє використовувати пашпорти для подорожей до комуністичного Китаю, з яким Сіям (Таї) не втримує дипломатичних взаємин. Всі ті „туристи", стараючись за пашпорти подали, як ціль подорожі, інші країни, затаївши замір виїхати до комуністичного Китаю. Коли ж уряд дізнався був про той їх замір, їх виразно перестережено, що вони наражуються на переслідування після свого повороту. Тепер у комуністичному Китаї є кількадесят сіямських громадян-туристів, між ними одна ціла легкоатлетична дружина та група культурників і мистців, а між цими останніми — одна поліційна сіямська оркестра! Майже всі вони, подаючись на пашпорти, подали, що виїздять до Гонг Конгу, а влада довідувалась щойно з голосної комуно-китайської пропаґанди, що ті сіямські робітничі діячі, культурники й спортовці перебувають — у Пейпінґу! Сіямський уряд оприлюднив, що всі вони будуть після повороту до краю — виарештовані. За часописними коментарями, сіямський уряд хоче мабуть доказати цими арештуваннями, що він антикомуністичний, у зв'язку з протиамериканськими випадами сіямської преси.

Мароко дістає від Америки харчову допомогу

Рабат, Марокко. — Два американські кораблі привезли до столиці Марокко Рабату вантаж з харчовим дарунком для марокканців. Транспортний корабель „Фортуна" привіз 3.500 скринь спорошкованого молока, а корабель „Коллбрін" привіз 7.400 скринь спорошкованого молока, 7,000 скринь сиру і 1,500 мішків кукурудзяної муки. В наступному тижні прибуде третій корабель із 70.000 скринь молока. Цю доставу харчів зорганізувала американська католицька допомогова організація, голова якої перевів минулої осені об'їзд по 18 африканських країнах, щоб познайомитись з тамошніми харчовими відносинами. Марокко стало першою країною, яка скористала з посередництва тієї американської добродійної організації, завдячуючи це головно тому, що марокканський уряд створив дуже добру розподільну організацію і дав докази правильної співпраці з даною організацією. Всі ці харчі — це дар від американського уряду з його харчових запасів, але за перевіз мусіла заплатити та приватна американська католицька організація, — подібно, як це діється з приділами харчів для европейських скитальців від ЗУАДК.

● **Колишній англійський прем'єр Антоні Іден** вернувся минулого понеділка до Англії. Чотири з половиною місяці тому, після перебутої недуги, він виїхав був на відпочинкову подорож до свого приятеля, прем'єра Нової Зеляндії, але по дорозі знову захворів. З Нової Зеляндії переїхав до ЗДА, де в Бостоні перейшов поважну операцію печінки. Він сильно схуд і послаб. Численним журналістам, які його зустріли, він заявив, що радий взагалі, що ще живе і що ледве чи вже зможе у своєму житті вернутися до політики.

ДЕРЖАВИ БАҐДАДСЬКОГО ПАКТУ ЗАКІНЧИЛИ НАРАДИ

СТВОРЕНО ВІЙСЬКОВИЙ ШТАБ ТА ЗВЕРНЕНО УВАГУ НА ВНУТРІШНЮ І ЗОВНІШНЮ КОМУНІСТИЧНУ ЗАГРОЗУ

Карачі, Пакістан. — Рада міністрів держав Баґдадського пакту відбула чотириденну конференцію у столиці Пакістану і з її закінченням в дні 6 червня оприлюднила обширний комунікат, в якому ствердила м. ін. таке: „Рада прийшла до висновку, що хоч ситуація в обширі пакту виявила покращання, проте цілі міжнародного комунізму залишаються ті самі і далі існує небезпека безпосередньої або посередньої аґресії, за якою стоїть могутня і щораз більша військова сила, звернена проти безпеки договірних держав. Рада погодилась щодо потреби постійної сторожкости і скріплення здібности членів-держав зустріти і відперти ту небезпеку. Рада висловила глибоке признання з приводу цілей і принципів американської доктрини на Середньому Сході і допомоги, яка зв'язана з нею". Спільний комунікат п'ятьох держав, повних членів Баґдадського пакту (Англії, Туреччини, Ірану, Іраку і Пакістану), і З'єдинених Держав, які на конференції прем'єрів і міністрів закордонних справ у Карачі були репрезентовані в характері обсерватора, але брали повну участь в нарадах військової і економічної комісій, — займається справами політичними, економічними і військовими, окремий уступ присвятивши теж питанню підривної акції комунізму. У цій останній справі сказано там таке: „Рада вислухала звідомлення Комісії для протидіяння підривній роботі і ствердила, що загроза підривної акції в цьому обширі, інспірована з-зовні, є надалі поважна. Видно заходи щодо втручання у внутрішні справи членів-держав (Баґдадського пакту) і підривання існуючих тут законів та порядку". Комунікат Баґдадського пакту стверджує з вдоволенням, що ця середньо-східня організація держав виправдала своє існування і закріпилася. Рада Баґдадського пакту висловила переконання, що ті, які ведуть „активну опозицію" супроти Баґдадського пакту перевірять своє становище і зрозуміють, що цей пакт, це просто „оборонний союз між приятелями для забезпеки своїх інтересів" і що він нікому не загрожує, а тільки має на увазі власну оборону. Комунікат висловився проти розбіжностей між арабськими і мусульманськими країнами, але й підкреслив, що не мається на увазі нікого силувати, щоб він приступив до цієї організації. На 17 вересня ц. р. визначено конференцію Економічної комісії Баґдадського пакту в Баґдаді, а на 20 січня 1958 року — нову повну конференцію Ради Баґдадського пакту в Анкарі на міністеріяльному рівні. До того часу будуть періодично відбуватися зустрічі репрезентантів усіх шости держав на нижчому рівні. Рішено покращати функціонування військової співпраці і створення спільного штабу із ЗДА.

На Мадярщині йде нагінка проти інтелектуалів

Будапешт. — Комуно-мадярський „парлямент" ще раз засвідчив у минулу середу 5 ц. м. свою слухняність урядові Яноша Кадара, стрінувши оплесками й одобрюючи окликами промову одного з своїх членів, лектора університету Белі Карчоні, який — на замовлення уряду — таврував мадярських університетських професорів і інших інтелектуалів, за їх „контрреволюційність" і „заскорузлість". „Культурна контрреволюція — це вперта й інколи успішна акція назадництва. Ми ще не позбулися всієї буржуазії з нашого інтелектуального життя після 1945 року і ми мусимо тепер зробити це". І він домагався — під оплески сервілістичних слухачів — введення назад гострої державної контролі над мадярською освітою, наукою і мистецтвом. В усіх мадярських високих школах мають завести тепер обов'язкове навчання марксизму й ленінізму. Серед професури мають перевести чистку, викидаючи м. ін. професорів не тільки за їх „реакційні" погляди, але і — не-пролетарське походження. Так, напр., названий промовець домагався викинення з університету в Сеґеті одного професора за те, що його батько був міністром освіти за часів Горті. За відомостями з Відня, в совєтських кацетах сидять буквально десятки тисяч мадярської середньо- і високошкільної молоді, а серед арештованих є всі найкращі мадярські письменники і вчені, за їх участь в листопадовому повстанні чи за симпатизування йому.

У СВІТІ

● **Леопольд Штаф,** після смерти Яна Каспровіча найчільніший польський поет старшої ґенерації, помер минулої середи у містечку Скаржиско-Камінне в Польщі на 78-му році життя. Він народився і закінчив середню школу та університет у Львові, де жив до часу свого переїзду до Варшави в 20-х рр. Є автором коло 30-ти томів поезій, віршованих та прозових драм і поезій у прозі. Здобув славу збірками віршів „Цвітуча галузь", „Тіні меча", „День душі", „Стежки у полі" і ін. Його вірші відзначались витонченою формою поруч із глибінню почувань та багатством метафор. Дістав багато літературних нагород і відзначень. Активною політикою ніколи не займався, але був дуже ліберальний і толерантний і жив у приязні з членами української „Молодої Музи".

● **Володимир і Моніка Божики** з Рачестеру в ЗДА виграли в Апеляційному Суді у Варшаві затвердження присуду звичайного суду, який признав за ними право на їхню 13-річну доньку Ольгу, з якою розділила їх війна і еміґрація. 70-річна колишня сусідка Божиків, Ірина Островська, якій вони залишили були свою доньку, вперто відмовлялись і відмовляється віддати батькам дитину. Божики приїхали до Польщі й осягнули від судів признання своїх батьківських прав. Ані Островська, ані донька Ольга не були приявні під час відчитування присуду Апеляційного суду.

● **В Індії** шаліє інфлюенця. У Бомбаї, що нараховує 3 мільйони мешканців, за офіційною статистикою 350,000 осіб хворіє на інфлюенцу. Міські шпиталі та медичні станиці спроможні обслуговувати щоденно лише по 20,000 нових недужих. У Калькуті, що має 3,500,000 мешканців, майже нема родини, в якій хтось не хворів би на цю недугу. Промислово - торговельне життя цих великих індійських центрів сильно ослаблене. Кількість смертних випадків розмірно незначне.

● **Бандитизм в Північній Бірмі,** в сумежній з комуністичним Китаєм провінції Гшіпав, набрав таких грізних розмірів, що уряд покликав до життя організацію „цивільна оборона". Кожний мешканець Гшіпаву, чоловік чи жінка, який хоче вступити до цієї організації, дістає рушницю і амуніцію. „Цивільна оборона" є допоміжним органом поліції.

● **У Лондоні** 28-річна дружина переплетника Пітера Філпа привела минулого понеділка на світ четверинята — всі 4 дівчинки. За обрахунком англійських статистиків, четверинята родяться в Англії один раз на 634,566 випадків. Як вони це вирахували — це їхня таємниця. Найслабше з 4-х немовлят померло за 24 години, інші три — здорові, як і їх мати.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ У ПОЛЬЩІ

Тепер, уперше від другої світової війни, виникла перед нашою американсько-українською спільнотою проблема, а в зв'язку з нею і можливість допомоги нашим братам на рідній, хоч і відділеній кордоном від материка, землі. Конкретно, мова про допомогу тим нашим українським братам і сестрам, що, залишившися в межах Польщі, під кінець та після закінчення війни були виселені з своєї Лемківщини, Холмщини та Підляшшя і розселені по різних частинах тієї країни. Тепер вертаються вони або зможуть вернутися до своїх рідних осель.

Як виглядають справи української меншини в Польщі? На цю тему вже багато написано в „СВОБОДІ" на підставі головно вісток, повідомлень та коментарів єдиного в Польщі видаваного українською мовою часопису „Наше Слово", органу єдиної в Польщі української організації — Українського Суспільно-Культурного Товариства. Деякі інформації можна було дістати і з приватних листів, з крайової польської преси чи з передруків із цієї преси на інших континентах. Щоб не було непорозумінь — всі ці інформації і коментарі, за винятком деяких приватних листів, мають виразне комуністичне забарвлення, що з уваги на режим в Польщі є річчю самозрозумілою.

Згідно з офіціяльною статистикою, в межах теперішньої Польщі живе кругло 150.000 українців, розселених по всій країні. За офіціяльними інформаціями, досі було три урядові постанови польських властей відносно українців. Перша постанова була винесена в квітні 1952 року, друга — в червні 1955 року, а третя — в половині квітня цього року. Перші дві постанови відносилися до „устабілізування, врегулювання та внормування господарського, політичного і культурного життя українського населення на місцях його перебування в західніх і північних воєвідствах", а третя постанова, ставлячи на першому місці ті самі справи, що й попередні, також „з'ясовує і регулює дразливу справу часткового повороту українців до південно-східніх воєвідств" — як твердить згадуване „Наше Слово". В цій справі опрацьовано навіть окремий плян, який має бути здійснений в роках 1957-1960 під наглядом уповноваженого уряду, що має покликати до життя окрему комісію з представників міністерств рільництва та фінансів і „народових рад" Люблинського, Ряшівського і Краківського воєвідств, як теж представника Українського Суспільно-Культурного Товариства.

Не входячи в подробиці цих плянів, які вже частинно здійснюються — як виходить з повідомлень, безпляново, бо стужені за рідною землею і рідними оселями українські поселенці самочинно вертаються на давні місця поселення, — перед нами, американськими українцями, стоїть чи не найважливіша харитативна проблема дня: чи і як ми можемо і чи повинні ми допомогти цим нашим землякам?

Відповідь на цей запит треба почати „з кінця", себто, чи повинні ми їм допомогти. Вважаємо, що такий запит навіть зайво ставити, хоч в цьому випадку він необхідний. Річ бо в тому, що при такій допомозі ми мусимо мати на увазі ворожий режим, під яким наші земляки в Польщі, як і на Україні, живуть, і що в такій або іншій мірі з цієї допомоги може скористати режим. Це є засадниче питання, але відповідь на нього вможливлює нам і загальноамериканське становище в таких і подібних справах, як і наші власні переконання, почування, а в деякій мірі і практика. Ми повинні цим нашим братам допомогти і повинні допомогти їм якнайбільше. Вони бо не встановляли режиму, під яким мусять жити, і за цей режим не є відповідальні, а нашої допомоги більше, ніж потребують.

Отже, залишається проблема, чи можна їм допомогти. Також і ця справа, виходило б, може в більшій чи в меншій мірі відповідно наладнатись у передбаченому часі. Згідно з інформаціями, Польщу відвідав недавно директор кооперативи КАРЕ, і існують можливості, що ця установа матиме там свою репрезентацію. Наш ЗУАДК є членом КАРЕ і має свого представника в її дирекції. Отже, КАРЕ було б одною з тих можливостей, які можна було б використати для допомоги нашим братам в Польщі. Не виключене, що відкриються ще й інші можливості, на які ми мусимо бути приготовані.

Справа ця в нас ще не була обговорювана публічно, хоч вона вже викликає загальне заінтересування. Обговорювано її вже в ЗУАДКомітеті, як і в окремій Лемківській організації. На порядку їх заінтересування ця справа і залишається. При дальшому її веденні і полагоджуванні потрібні максимальна увага, дбайливість і рівночасно обережність з огляду на дуже скомпліковані обставини. Треба докласти всіх зусиль, щоб ця справа була полагоджена в найкращому інтересі нашої країни та наших братів, які цієї допомоги потребують, і ми переконані, що тоді також і вся спільнота включиться в цю акцію в дусі своїх найкращих традицій, що записані золотими літерами в нашій історії.

ЗАКУЛІСНА БОРОТЬБА ЗА БЮДЖЕТ

Боротьба, яка ведеться між Президентом та Конґресом за бюджет, вправді обертається довкола цифер, проте, має куди глибше і дальше значення. Вона тісно пов'язана з наче вже традиційним в Америці суперництвом поміж законодатною і виконною владою. Саме теперішній Конґрес із демократичною більшістю хоче „показати", що хоч республіканського президента і покликав на його становище цілий нарід, однак вирішний голос у прийманні законів має таки він, Конґрес. Але поруч із цим найбільш звичним, незалежним від часу і обставин джерелом спору між Президентом і Конґресом, грають поважну ролю проблеми, актуальні саме тепер, у 85-му Конґресі, при чому річ тут не тільки в демократичній більшості й республіканській меншості, але й у відносинах всередині цих партій. Теперішня кампанія конґресової більшости, з участю у цій більшості як демократів, так і поважної частини республіканців, під гаслом ощадностей у бюджеті, стоїть також у найтіснішому зв'язку з виборами до Конґресу в наступному році і з президентськими виборами в 1960 році.

Знавці внутрішньоамериканських політичних відносин цікавляться проблемою: чому в першій каденції през. Айзенгавера демократичні конґресмени й сенатори виявили куди більшу схильність до співпраці з Президентом, особливо в ділянці бюджету, а з бюджетових позицій — особливо щодо схвалювання запропонованих Президентом видатків на військові цілі, — аніж у цій каденції, і то всупереч первісним дуже примирливим заявам демократичних лідерів? І вони відповідають більш-менш так: У першій каденції Президента 83-ій Конґрес мав ще республіканську більшість: 221 республіканський конґресмен проти 212 демократичних і 48 республіканських сенаторів проти 47 демократичних, з одним „незалежним". Щойно у 84-му Конґресі взаємовідносини сил перехилились в обох палатах на користь демократів: 49:47 сенаторів і 232:203 конґресменів. У теперішньому, 85-му Конґресі це відхилення ще трохи сильніше: 49 демократичних сенаторів проти 47 республіканських і 235 демократичних конґресменів проти 200 республіканських. Отож попередній Конґрес виявляв більшу внутрішню гармонію, мабуть, з уваги на тактику, яку плянували демократи у виборах 1956 року, щоб можна було покликатися на свою льояльну співпрацю з през. Айзенгавером і щоб не давати в руки республіканцям арґументи, що вони, демократи, саботували добрі для народу законопроєкти республіканської адміністрації. Безпосередньо після минулорічних осінніх виборів демократичний Конґрес стояв ще під свіжим враженням величезної персональної перемоги Д. Д. Айзенгавера, і не можна було також відкидати без призадуми твердження Президента, що виграла не тільки його особиста популярність, але і його політична програма. Звідсіль і походили дуже примирливі та згідливі заяви чільних демократичних діячів.

В наступних місяцях виринули інші питання і створився інший „клімат". Щораз далі були минулі вибори, а щораз ближче майбутні. Для широких мас завжди найприємнішим було гасло: обережно з витрачуванням грошей податника! Запропонований цією адміністрацією бюджет на $71.800.000.000 дійсно перелякав членів Конґресу, а давні перестороги секретаря фінансів Джорджа Гомфрі, що занадто широка рука у державному господарстві веде до депресії, і залва його заступника Рандолфа Бурджесса, що в запропонованому бюджетовому проєкті можна, без шкоди для держави, скреслити $2 — $2\frac{1}{2}$ більйони, заохотили й підбадьорили речників драстичної редукції бюджету в ім'я ощадности. Обидва ці керівні господарські діячі теперішньої американської Адміністрації буцімто признали згодом, що вони повелись необережно, не взявши під увагу можливости використання їх заяв аж для такого „різницького" палу законодатців. Сила ощадностевого наступу в Конґресі заскочила всю Адміністрацію. Тому Президентові закидають, що він запізно виголосив свої дві телевізійні промови в обороні бюджету. Цими своїми виступами Президент дещо скріпив свою позицію в Конґресі, але не настільки, щоб домогтися врятування понад 2,500.000.000 дол., скреслених з бюджету на оборону країни, та понад 100.000.000, скреслених з бюджету державного департаменту і Інформаційної Аґенції.

Повага през. Д. Д. Айзенгавера стоїть дуже високо і його популярність в американських масах непорушна. А все ж — твердять добрі знавці внутрішньопартійних настроїв у Капітолі, — факт, що це остання каденція Д. Д. Айзенгавера і що Конституція забороняє йому кандидувати втретє, диктує членам Конґресу не рахуватися з його бажаннями так чітко, як це бувало раніше. До того ж вражає поважна кількість голосів республіканських законодатців, що голосують разом із демократичною опозицією за скорочення бюджетових цифер. Ці республіканські голоси складаються з трьох груп: тих, що роблять це з індивідуального переконання, виключно з господарських мотивів, без уваги на своє відношення до течій в Республіканській партії, тих, які заперечують так званий модерний республіканізм Президента та діють під таким кутом, щоб найближчу конвенцію Республіканської партії опанували „дійсні" республіканці, консерватисти, зближені до „старої ґвардії" пок. сенатора Тефта, — і тих, які рахуються з настроями широкого американського громадянства, прихильними до зменшення бюджетових витрат, з увагою на вибори вже в наступному році. За останніми часописними недискреціями, през. Д. Д. Айзенгавер недвозначно перестеріг керівників республіканської меншости в Конґресі та партійний крайовий провід, що ті республіканці, які не підтримують активно його програми в Конґресі, не можуть сподіватися на підтримку з його боку в найближчій виборчій кампанії.

Поважною подією у цій складній ситуації є також зміна на становищі секретаря фінансів, фактично керівника державної господарської політики, Джорджа Гомфрі, що належав до „сильних людей" в теперішньому уряді і мав великий голос в усіх найважливіших справах. Його наступник Роберт Андерсон, також промисловець і економіст, має за собою поважний стаж на високих державних становищах і був кандидатом самого Гомфрі. Проте, він — колишній демократ, а ставши „айзенгаверовим республіканцем" напевно належатиме до ліберального крила репрезентантів Республіканської партії в урядовій верхівці. Гомфрі ж був строгим консерватистом, і хоч тепер не передбачають ніякої „революції" в економічній політиці уряду, проте не виключають поважних змін. Ясно, що першорядним чинником для формування внутрішніх відносин у державній верхівці є ще цілий комплекс закордонно-політичних справ. А тому, що вони завжди можуть принести несподіванки, то часописи дуже обережні у передбачуваннях, як виглядатимуть дальші взаємини між Президентом, його урядом, Конґресом і окремими партіями.

ЗАПОБІЖНА АКЦІЯ ЧИ СПРОБА НАРОДОВБИВСТВА

Виселюючи примусово в 1945-1947 роках українське населення з відданих Польщі Москвою українських етнографічних земель і розселюючи його по західніх та північних областях польської держави, польський комуністичний уряд, як і польське шовіністичне громадянство, покладали всі надії на те, що таким заходом буде зліквідована раз назавжди не тільки проблема української меншини в Польщі, але що й самі українці зникнуть, розгубившися і розпливившися у польському морі. Тим часом, життя виявилося сильнішим за всі пацифікації, депортації і винародовлювання. Несвідомі буцімто своєї національности українські лемки чи й мешканці таких окраїнних земель, як Надсяння, Холмщина і Підляшшя, не зважаючи на весь терор, безупинний тиск і безприкладно нуждені умови свого існування на нових місцях поселення, залишилися не тільки вірними своїй нації і землі, але й почали сміливу активну боротьбу за свої національні права і за поворот на власну землю. Польський уряд мусів поступово визнати не тільки існування самої української меншини в Польщі, але й іти під її тиском на все нові поступки.

До 1952 року української меншини для польського уряду і для режимної комуністичної Польської Об'єднаної Робітничої Партії просто не існувало. Про неї не було ніяких згадок ні в польських офіційних енунціяціях, ні в польській пресі. Вийшла справа цієї меншини на порядок дня щойно в 1952 році, коли нею примушене було зайнятися політбюро центрального комітету ПОРП на своїй сесії в квітні 1952 року. Справу українців у Польщі розглядано тоді тільки під аспектом господарським, — в рамцях влучення їх до існуючих польських колективних господарств. Через три роки — в червні 1955 р. — цю справу був примушений розглядати ЦК ПОРП, але вже й під аспектами культурним та політичним. Внаслідок цього розгляду дозволено тоді українцям у Польщі відбути окремі з'їзди, заснувати власне Суспільно-Культурне Товариство і в дальшому розбудовувати українське шкільництво. Всі ці офіційні поступки не заспокоїли українців у Польщі, які, одержавши змогу (здебільша на папері!) вільно організуватися, видавати свій часопис і організувати курси української мови та театральні гуртки, почали змагати основного: віддання забраної їм землі і вільного життя та розвитку на ній.

Щоб заспокоїти не тільки ці все більш наполегливі вимоги, але й зупинити стихійний український рух за поворот на рідні землі, провід польської комуністичної партії був змушений у квітні цього року знову розглядати справу української меншини і її домагань. Прийнята у висліді цього розгляду й обговорення третя постанова секретаріяту ЦК ПОРП встановлює, з одного боку, напрямні для „стабілізації українського населення та господарської і культурної допомоги для нього на північних і західніх землях", а з другого — „з'ясовує і регулює, як подає варшавське „Наше Слово" (з 28 квітня ц. р.) — також дразливу справу часткового повороту українців до південно-східніх воєвідств". Коротко кажучи, польський комуністичний режим хотів би з допомогою різних культурно-освітніх і господарських концесій і допомог „устабілізувати" українців на приділених їм місцях перебування і „врегулювати" тільки частковий їх поворот на колишні землі, припиняючи цим широкий і стихійний рух не тільки за поворот, але й за відібрання української землі від польських посадників. Чи заспокоїть ця третя постанова ЦК ПОРП українське населення в Польщі, можна дуже сумніватися, бо як з останніх повідомлень виходить, українці не бажають собі ані допомоги, ані актів надання їм польської землі і вертаються, не чекаючи дозволу. В постанові висловлено обіцянку („обіцянка-цацанка", — казали поляки), що для справи повороту буде в... майбутньому покликана... спеціяльна комісія, яка, „не порушуючи прав, набутих осадниками, дослідить можливості і опрацює докладний плян індивідуальних і групових поворотів українців" до бажаних їм повітів. Водночас із цим ЦК Польської Об'єднаної Робітничої Партії „рішуче забороняє всякі самовільні повороти", і погрожує особам, які вже самовільно вернулися, виключенням від державної допомоги.

Уперше на протязі цілого десятиріччя, що минуло від часу виселення українців з їхніх земель, центральний комітет ПОРП у своїй цьогорічній квітневій постанові спробував не тільки з'ясувати причини примусового виселення українців, але і їх виправдати: „Виселення українського населення в 1947 році, — підкреслено в цій по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Осип Зінкевич

ТРЕТІЙ КОНҐРЕС СУСТА І ЦеСУС

Як перед кожним з'їздом українського студентства, так і перед цьогорічним — третім конґресом СУСТА, в кожного активно-думаючого українського студента насовується цілий ряд думок, виринають різні проблеми, які вимагають відповідного насвітлення чи чекають своєї розв'язки.

Цьогорічний конґрес СУСТА буде напевноп мати інший характер, як два попередні. Сьогодні цілковито змінився уклад українських студентських сил і зосереджень у загально-світовому маштабі. В Европі залишилась горстка студентів зі своїми організаціями в Бельгії, Німеччині, Франції, Англії, й Еспанії. Одинокий осередок, який ще може вести якусь конкретну студентську роботу — це Лювен, в більшості з дуже молодим студентським доростом, і до деякої міри Париж. Інші осередки з кожним роком маліють, а деякі заникають (Швеція, Італія, Австрія) чи існують лише символічно, щоб не переривати студентських традицій, в надії, що вони ще оживуть, а їхні осередки поповняться новими студентами. В інших країнах треба відмітити деяку активність Аделяїдської УСГ (Австралія), зокрема її працю на міжнародному відтинку, серед студентів азійських країн. Великі осяги має САУС (Буенос Айрес), який, понад всі сподівання, знайшов зацікавлення серед великого числа вже в Арґентині родженої молоді. Пресові звідомлення вказують, що наші друзі з Арґентини вже багато дечого здобули, і напевно ще більше зроблять, якщо їхня праця буде вестись і далі з такою активністю і таким темпом, як тепер. В Канаді існує СУСК, який об'єднує майже всі студентські організації Канади, але він мусить ще багато попрацювати, щоби свою працю поставити на відповідному рівні.

Все українське організоване студентство діє в організаційній системі ЦЕСУС-у — нашої світової студентської централі і репрезентанта українського вільного студентства. СУСТА і СУСК є його Братніми Організаціями, всі інші — правними членами.

Перед роками найбільше допомоги в своїй діяльності одержував ЦЕСУС від свого членства в ЗДА і Канади. Тут варто б згадати студентство Ню Йорку, Клівленду, Шикаго, Монтреалю та інших осередків, яке уможливило йому провести не одну акцію на зовнішньому відтинку та запевнило участь в цілому ряді студентських міжнародніх конференцій, влаштовування ВЛКУ, несення допомоги студіюючим друзям в европейських країнах.

З хвилиною зорганізування у ЗДА крайової централі — СУСТА, помалу ця двопомога меншала, а згодом, після підписання точок узгіднення між обидвома Союзами, згідно з якими ЦЕСУС зрікався свого членства в користь СУСТА — ця допомога (зокрема фінансова) майже взагалі почала заникати. Тут не можна робити закидів в сторону керівників СУСТА. Вони в цьому часі зробили багато конкретної праці, а їхня увага була зосереджена майже виключно на проблемах студентства американського терену, що було цілком згідне зі статутом і завданнями СУСТА.

Тепер у ЗДА опинилась найбільша кількість українського студентства, тут є всі передумови для повноцілого розгорнення студентської діяльности, по всім напрямкам. Тут більші фінансові спроможності, як в будь-якій іншій країні. Тут є велике зрозуміння для студентських справ зі сторони громадянства і наших громадських установ, які в цілому ряді випадків доказали це ділами (зокрема — УНС і УКК). Наше студентство в ЗДА живе в найкращих умовинах, про які наші друзі в Европі, Арґентині, не говорячи вже про Україну, — не можуть й мріяти. Тому й до цього студентства можна ставити більші вимоги, воно повинно бачити справи й далеко поза країною свого перебування, воно повинно виявити якнайбільше зрозуміння для загально-студентських справ, ними більше жити і бути в центрі їх всіх якнайактивнішим і передовим співтворцем. Бо лише тоді воно зможе виконати своє покликання, як конкретна і діюча організована сила.

Тепер діяльність ЦЕСУС-у є уможливлена лише завдяки величезному вкладові зусиль членів його Управи та їхнього переконання і свідомости, що ЦЕСУС мусить за всяку ціну існувати. ЦЕСУС зі своєю довголітньою світлою традицією є єдиним можливим репрезентантом і речником усього українського організованого студентства у вільному світі, як рівнож студентства поневоленої Укрнаїни. Через організаційну перебудову ЦЕСУС-у, переходу теж на систему Братніх Організацій (які постійно все більш усамостійнюються), через постійне проріджування студентського активу в европейських країнах та через брак фінансових засобів, праця його з кожним роком стає все більш утруднена і скомплікована. Тому все сильніше зроджуються думки відносно перенесення ЦЕСУС-у до ЗДА та його переорганізації. Таке перенесення і переорганізація вимагали б призадуми над трьома можливостями:

1) ЦЕСУС переноситься до ЗДА і Управа СУСТА цілковито вливається в нього. Цебто СУСТА перестає існувати, а на його місці діє переорганізований ЦЕСУС, якого Управу становили б члени Управи СУСТА, з засягом діяльности на ЗДА і всі країни організованої діяльности нашого студентства.

2) ЦЕСУС діє в ЗДА поруч СУСТА, як надрядна установа і якнайтісніше пов'язує персональний склад своєї Управи з Управою СУСТА.

В цих двох можливостях Управа ЦЕСУС-у була б поділена на репрезентативну частину, яка перебувала б в Европі, і ділову, з осідком в ЗДА.

3) Управа ЦЕСУС-у залишається і надалі в Европі, з мінімальною кількістю членів, а в ЗДА діє Генеральний Секретаріят з обов'язками і компетенціями дієво-кермуючого осередку.

Ці три можливості (як і сама справа перенесення і переорганізації) є надзвичайно складні, вони вимагають докладного обдумання, беручи під увагу всі моменти — від леґально-правного починаючи, і на психологічному наставленні українського і українсько-американського студентства кінчаючи. Всі ускладнення, які б вони не були скомпліковані, завжди можна подолати, якщо буде добра воля в заінтересованих студентських організаціях і теперішніх студентських діячів і свідомість, що тепер, на теперішньому етапі наших визвольних змагань, ЦЕСУС може відіграти таку важливу ролю, головно на міжнародному відтинку нашої діяльности, якої не може відіграти жадна інша краєва студентська організація.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

ШЕВЧЕНКО

Річник 6.

(8)

Володимир Дорошенко

Перша перерва в Щоденнику припадає на дні, зв'язані з виїздом із форту (2. VIII) й приїздом до Астрахані (5. VIII). Після цього записи перериваються ще раз наприкінці грудня 1857 р., коли на побачення з поетом приїхав до Нижнього Новгороду його вірний приятель Михайло Щепкин (25—28 XII).

Деколи знаходимо в Щоденнику записи його знайомих, передусім астраханських (15.—20. VIII), далі під час подорожі Волгою нотний запис буфетчика пароплава „Князь Пожарський", Олексія Панова, музики з покликання (25. VIII) і запис капітана цього пароплава В. Кишкіна (18. IX). Нарешті, запис слуги Михайла (4. X). Шевченко хотів, малюючи заразом, диктувати Михайлові записи до Щоденника, але по одній спробі мусів відмовитися від допомоги малограмотного записувача.

У 1858 р. нема записів з 13 лютого, коли Тарас Григорович був зайнятий переписуванням другої частини своєї повісти „Матрос", яку переназвав на „Прогулянка з приємністю й не без моралі" та 8 і 9 березня, коли він був у дорозі з Нижнього до Москви, куди приїхав вночі 10 березня.

Припинив Шевченко ведення свого Щоденника 20 травня 1858 р., а 12 липня подарував його свому сердечному приятелеві Михайлові Лазаревському з нагоди його іменин. Проте, на другий день ще вписав до Щоденника свій вірш, присвячений Маркові Вовчкові, — „Сон" („На панщині пшеницю жала") і цим закінчив його.

Лазаревський оправив Щоденник у сап'ян гарного жовтуватого кольору з витисненими рамцями. На хребті книжки звелів поставити свої ініціяли: „М.Л."

Від Лазаревського Щоденник дістався до Чернігівського музею В. Тарновського, де зберігався в Шевченківському відділі. Тепер він переховується в Музеї Шевченка в Києві.

II.

Рукопис Щоденника має, як подає акад. С. Єфремов,[2] формат звичайного писального паперу і складається з дев'яти нумерованих зшитків; перший має 11 (ненумерованих) листків, останній — 7, решта по 12, разом 102 ненумерованих листки.

Виправлень у тексті, — каже акад. Єфремов, — розмірно небагато. Видко, Шевченко здебільшого написаного не перечитував, бо полишив невиправленими навіть очевидні недогляди, помилки. Назагал рукопис робить враження чепурного, старанного писання, за винятком дуже небагатьох сторінок. Густо ліпляться рядок за рядком, буква за буквою, аж очам боляче, аж рябіє сторінка цими акуратно виписаними рядками (ст. 213).

Але це тільки в першій половині Щоденника, до виїзду Шевченка з Новопетровського. Далі письмо робиться більш розгонистим, менш економним (ст. XXXIII). В Новопетровському треба було економити на папері, і тільки вже згодом, коли „скудость паперная" перестала долягати, переходить Шевченко до нормального способу писання (ст. XXXIV).

Але неволя відбилася не тільки на самому способі писання. Характер письма має на собі печать того чи іншого настрою Шевченка: раптом в якомусь місці акуратні рівні рядки ломляться, букви немов стрибають. Видко, пишучи, рука тремтіла. Це коли він записував те, що його хвилювало, якісь прикрі переживання (ст. XXXIV).

Писав Шевченко свій „Журнал" російською мовою, але вона має багато українізмів як у складі, так і в словництві. Зустрічаємо раз-по-раз українські слова, а то й цілі речення: аби то, на кошт, став (рос: пруд), снага, кон, перекупка, трохи хапаний, щирий тощо. Фрази: у запису 29 червня („Широкий, битий шлях із раю" і т. д., („дурень, дурень, а в школі вчився"); перші рядки українських пісень, що їх співав солдат — земляк Скобелев, або й сам Шевченко. Розмова з другим солдатом українцем Обеременком, передана вся українською мовою (29. VII).

Багато слів відбивають українську вимову, як от теперъ зам. російського теперь, рѣчъ зам. рѣчь, вновъ (рос. вновь), я прийму присягу, камінних, болiє (зам. болѣе), далiє, менѣ, хладнокровнiє, прекрасніший, благородніший, слухал і т. д.

Цей факт писання Шевченком російською мовою повістей, а надто такої інтимної речі, як Щоденник, довго був для українських національних ворогів арґументом проти культивування української літературної мови, як мови, що не надається для вжитку освіченої, інтеліґентної людини: мовляв, навіть Шевченко мусів, поза поезією, вдаватися до „культурної" російської мови. Навіть і досі для багатьох свідомих українців прикрим видається цей факт.

Очевидно, можна підшукати цілий ряд причин, чому Шевченко так робив. Жив він довгі роки в чужому середовищі, де урядовою й товариською мовою була мова російська. Нею говорили всі, не тільки природні москалі, але й українці родом, то й сам він мусів волею-неволею її вживати.

[2] Шевченко. Повне зібрання творів. Вид. ВУАН, т. IV. Щоденні записки. Київ 1927. Подані нижче відомості про рукопис беремо з передмови й статті редактора цього тому, акад. С. Єфремова.

ЗАПОБІЖНА АКЦІЯ...

(Закінчення зі сторони 2-ої)

станові, — було необхідне, продиктоване специфічно тяжкими обставинами боротьби з УПА, яка розв'язала на території південно-східніх воєвідств своєрідну збройну громадянську війну". Ще виразніше і ширше з'ясовував причини виселення орган Українського Суспільно-Культурного Товариства „Наше Слово" у своїй передовій п. з. „На новому етапі", надрукованій в числі 18-му з 5 травня ц. р., стверджуючи, що „виселення українців в 1947 році для молодої народної влади було необхідним, і що іншого виходу, щоб покінчити з контрреволюційною збройною діяльністю УПА, не було. Тероризуючи українське населення, УПА змушувала його співробітничати та поповнювати свої ряди". Щоб зліквідувати її дії — стверджується далі — „треба було зліквідувати її базу, якою всилу обставин, свідомо чи несвідомо, ставало політично незорієнтоване українське населення на південно-східніх землях Польщі".

Мотивуючи й оправдуючи виселення українців із південно-східніх земель польської держави, відданих їй Москвою, військовими і стратегічними конечностями, польські офіційні чинники промовчують одну дуже важливу обставину, а саме, що в 1945-1947 роках виселено українське населення не тільки з „південно-східніх" земель Польщі, де оперували з'єднання Української Повстанської Армії, але й з таких земель, як Холмщина і Підляшшя, де акцій УПА майже не було. Промовчуючи це, польські комуністи хочуть закрити жахливий факт народовбивства, що його вони започаткували і намагалися здійснити, виселюючи примусово українців з усіх українських земель (не тільки з південно-східніх, загрожених діями УПА) і розселюючи їх та розкидаючи поміж польськими етнечно масами. З цим намаганням комуністичній Польщі не повезло, і тепер свою спробу народовбивства польські офіційні чинники хочуть представити, як... воєнну конечність. Але, треба думати, що і в цьому добре орієнтується і про це добре пам'ятає „несвідоме і політично незорієнтоване" українське населення Польщі, і що з тим більшою завзятістю буде воно продовжувати боротьбу за справедливість — за право на свою землю і на вільне життя на ній.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Помолились за Пана Отамана.

25 травня кожного року відзначають українці по всіх усюдах з особливим пієтизмом, бо це пропам'ятна дата смерти Головного Отамана Військ Української Народної Республіки і Голови Директорії Симона Петлюри, якого большевицько-московський аґент застрілив на вулиці Парижу. Відзначаючи в цей спосіб пам'ять Великого Сина України і першого Президента Української Держави, українці у всьому світі не лише віддають шану великій людині, але відновлюють свій протест проти безпощадної кривавої Москви, яка поневолює український народ і всіма методами винищує його культуру, традицію і його провідників. Филадельфійська громада відзначила ці знамениті роковини в неділю 26 травня ц. р. Величавою Богослужбою з Панахидою у храмі св. Покрови. Службу Божу і Панахиду відправив Митрополит Иоан Теодорович у співслуженні оо. Щадинського, Чумака і Даниленка - Данилевського. Співав прегарно парафіяльний хор. Після Богослужби Митрополит Иоан коротким словом згадав пам'ять Головного Отамана. Він сказав, що кожна доба має свого репрезентанта, як колись такими були Хмельницький і Мазепа. Наша доба має свого репрезентанта в особі Отамана Петлюри, який вів наш народ до самостійної держави і став першим керівником нової нашої держави. Українські громадяни, які заповнили церкву, щиро помолились за Великого Сина українського народу.

Після Богослужби і Панахиди в залі парафії св. Покрови відбулися святкові сходини, під час яких реферат про діяльність Головного Отамана виголосив учасник визвольних змагань сотник Дмитро Ґонта.

Филаделфійська громада вшанувала Того, хто став символом української державности. Шкода лише, що наша молодь не бере участи в таких святкових і виховних хвилинах. А провідники всіх молодечих організацій і СУМА і ПЛАСТ-у і ОДУМ і навіть шкільні виховники повинні привести молодь у зорганізованих рядах. **Т.**

Гартфорд, Конн.

Збірка на УНФонд.

Дня 4 травня під час тризни по похороні бл. п. Миколи Скоробогатого приявні на ній гості зложили на зазив п. Андрія Стефанова на УНФонд квоту $33.00, а саме: по $5: Андрій Стефанів, Павло Водник, Йосиф Скоробогатий, Волод. і Каролина Тесля, Стефан і Павліна Горнат; по $2: Михайло Іванюк, Ізидор Боднар; по $1: Ілля Козак, Антін Ковальський, Микола Григоз, Іван Каганяк.

Василь Грицина,
фін. реф. УККА Гардфорд, Конн.

60-РІЧЧЯ МАРІЯНА КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО

У квітні місяці відзначав у Києві своє 60-річчя визначний актор Маріян Крушельницький. Свою артистичну діяльність почав він у Львові в театрі „Бесіди". Від 1924 року виступає в театрі „Березіль" у Харкові. Був керівником Харківського театру ім. Т. Шевченка, а потім головним режисером Київського театру ім. Франка. Крушельницький — один з визначних майстрів українського театру, виховав численних учнів і створив цілу ґалерію яскравих образів.

● **Колишній єгипетський король Фарук**, який живе на вигнанні у Франції, заскаржив був був французьку даму з товариства, пані Ельзу Мексвелл в тому, що вона образола його в своїх оприлюднених спомнах. Він жадав „відшкодування" у висоті $14,285. Суд признав факт образи, але присудив йому тільки 300,000 франків, себто $875, та звороту судових коштів 50,000 франків ($142).

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПАМ'ЯТІ ПРОФ. МИКОЛИ ГЛОБЕНКА

Наукове Товариство ім. Шевченка сповіщає з глибоким смутком про смерть свого дійсного члена, одного з видатніших сучасних дослідників української літератури, бл. п. проф. Миколи Глобенка.

Покійний, народжений 10 лютого 1902 р., помер після довгої й важкої недуги 29 травня ц. р. у Мужен б. Кан, у Південній Франції. Його наукові зацікавлення зосередилися довкола питання традиції старокиївської доби в літературі українського барокка („Патерікон С. Косова"; „Тератургіма А. Кальнофойського"), історії нової літератури (статті, присвячені м. ін. Котляревському, І. Левицькому, Хвильовому, Лятуринській) і стану літературознавства („Шевченко у совєтськім літературознавстві"; „35 літ української літератури в СССР" — по англійськи). З 1949 р. викладав Покійний історію української літератури в Українськім Вільнім Університеті (в характері надзвичайного професора). Проф. Глобенко в останні роки свого творчого життя був спеціяльно тісно пов'язаний із життям нашого Товариства; з 14 листопада 1950 р. дійсний член у Філологічній Секції, приймав він увесь час жваву участь у працях над Енциклопедією Українознавства, як член Редакційної Колеґії, літературний редактор і співробітник ЕУ І., як заступник головного редактора і редактор відділу „Література" в ЕУ ІІ. З того титулу написав Він до цього видання десятки статтей і розвідок. Крім цього редаґував Покійний Видання НТШ, м. ін. відому книгу П. Зайцева „Життя Т. Шевченка" та прочитав низку доповідей на наукових Конференціях і Сесіях НТШ. В рр. 1950-54 член Головного Виділу НТШ, був проф. Глобенко з 1952 р. членом Виділу НТШ в Европі. Українська спільнота втрачає в Покійнім творчого робітника, українська наука талановитого дослідника, НТШ — одного з найбільш відданих Співробітників. Цю втрату зокрема болюче відчуває Редакція ЕУ.

Вічна Йому Пам'ять!

Пішохідний міст через Дніпро

Як повідомляє „Радянська Україна", в Києві будують пішохідний міст через Дніпро. Він сполучить центр столиці України з Трухановим островом, де впоряджується так званий гідропарк. Пішохідний міст матиме завдовшки понад 400 метрів. Довжина основного прольоту, під яким пропливатимуть пароплави — 180 метрів. Міст — ланцюговий, зварний з металевих конструкцій на залізобетонових опорах. Він споруджується для пішохідців, але пропускатиме й автомашини з харчами та напоями для кіосків та ресторанів гідропарку.

● **У Римі** відсвятковано минулої неділі 11-ті роковини проголошення Італії республікою. Свято мало державний характер і було відзначене великою військовою парадою.

З НАШИХ БУДНІВ •

БЕЙЗБОЛ ПРОТИ ФУТБОЛУ

Зустрів мене з криком розпуки, що роздирав його серце наґетверо: — Ви ґули?! Читали?.. Подумайте, що робиться!

В першому моменті я не міг второпати, що твориться з моїм приятелем з Бруклина, хоґ думав зразу, що його вдарило якесь страшне лихо. Або, думаю собі, дістав з дому листа з траґіґними новинами, або бруклинські молоді ґенґстери пірвали йому доґку, або ж його партія ще раз розкололася.

Та тут дорогий приятель, спасибі йому, сам викляруває справу:

— Як вони сміють, — ґаряґкувався, — забирати з Бруклину наших „Даджерсів" і перепродувати їх до Каліфорнії?! Що ж то Бруклин — якийсь Пацьків, ґи Пасейк?.. Бруклин втроє більший від Ню Йорку! О, ні, панове, той монкібизнес вам не вийде! Ми їх не пустимо.

І хто ж це, подумайте собі, так розпинається за „Даджерсами", за бейзболем?.. Наш брат, політиґний еміґрант, який десять років тому, в Ді-Пі таборі, не мав зеленого поняття, що то за ґудо, той бейзбол, і з ґим його їсти, з маслом, ґи з мармолядою?

Сьогодні він буде власними грудьми захищати бруклинську дружину! Не тільки грудьми, але й тим „макогоном" від бейзболу.

До реґі — таких палких ентузіястів американського національного спорту є щораз більше серед скитальського народу. Щоб далеко не шукати — згадаю лише свого шановного шефа з „Лиса Микити", містера Еко... Правда, що він, своєю кондицією, вже не міг би надто справно орудувати „макогоном" і ледве, ґи зробив би „гом-ран", зате теорію гри в бейзбол викував на бляшку і міг би її в каледжі викладати.

Щодо мене, то мене більше тягне, за традицією, до копаного м'яґа, дарма, що тут, в Америці, він стоїть на задньому пляні. Тому то на футбольний турнір за мистецтво СУАС-Схід, що відбувся в Ню Йорку, я не тільки, що сам пішов, але й запросив кума з Филаделфії!

Гарно грали хлопці зі Сходу Америки, твердо і завзято, не зважаюґи на спеку, а потім на громи, блискавки і зливний дощ. Котрий не попав ґеревиком у бальон, той напевно попав у кістку противника. А, ґасом, і в голову воротаря, показуюґи високу клясу гри. Тут мушу заявити, що перший раз я був свідком такої небувалої події, що американський суддя був справедливий і „тягнув" за нашою дружиною!

Може тому, що це наш УСК грав проти нашого „Тризуба" з Филаделфії?

Мій кум не захоплювався турніром:

— За всі змагання, що я їх баґив тут, в Америці, я не проміняв би одного матґу „Україна" — „Гасмонея" у Львові! — сказав.

Ба!.. „А те, що минуло, не згадуйте, пане-брате!" Та підозріваю, що до кумового критицизму немалою мірою приґинився факт, що їхній „Тризуб" не повіз до Филаделфії дороґоцінної ґаші Українського Народного Союзу...

До реґі: хто здобув цю ґашу й вийшов переможцем турніру — біґме, не знаю, хоґ і змок, як курка, і накриґався, аж охрип.

Ікер.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Читайте щоденник „Свободу"

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

OUTSIDE MACHINISTS
Тільки першорядні.
COASTAL DRY DOCK & REPAIR Corp.
1435 Richmond Terrace
West Brighton, Staten Island

AUTO BODY and FENDERMAN
Тільки досвідчені
HELLER AUTO PAINTING
620 W. 52nd St., New York City
Tel.: CO 5-8735

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
Подружжя.
Flatbush — Brooklyn.
24 апартаменти, огрівання на вугілля, спалювання сміття. Малі направки.
3-кімн. апарт. $70 місячно.
NA 8-5284

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880
Ask for Mr. Taylor

(2) GRILL
чоловіків і жінок з досвідом.
(5) вейтерів. Голоситись 9-5.
HYLAN CHARCO/LETTE
4076 Hylan Blvd.
Next to Dairy Bar, 1 Block from Nelson Ave.
Great Kills, Staten Island, N. Y.

ОПЕРЕЙТОРИ (-КИ)
при вшиванні і робленні підшивки.
Жіночі плащі і накидки.
Юнійна фабрика, пост праця
ROY CAVAL FASHIONS
107 E. Sunrise Hwy.
Freeport, Long Island
Freeport 9-3890

RESTAURANT
Потрібно помочі в ресторані.
Grill Counter Man
Counter Waitress.
BOB's DINER
85 Valley St.
North Tarrytown, N. Y.
Tel.: ME 1-4998

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

Потрібно досвідчених ОПЕРЕЙТОРОК.
Звичайні швачки.
Нічна праця.
5:30 PM. до 10:30 PM.
Call: SUnset 5-3185
Перед 6 PM.

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці.
Власна кімната і лазничка.
Мусить бути вив'язлива до дітей.
Lawrence Long Island
Добра платня.
Останні рекомендації.
Call: FRanklin 1-1350

ОПЕРЕЙТОРКИ
Дитяча одіж.
Поодинока і подвійна голки.
Побажані з досвідом.
KID GEMS
37 Prospect Ave.
Lynbrook, Long Island

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені
при шитті суконок.
Добра платня.
Постійна праця.
JUDY DRESS Corp.
617 Sackett St. — Brooklyn, N. Y.
між 3-ою, а 4-ою Евенями.

ОПЕРЕЙТОРКИ
З досвідом при зимових дитячих комплетах.
Добра платня.
Постійна праця.
H. ROTHSTEIN
297 Cherry St., New York City
Tel.: GRamercy 7-6251

ОПЕРЕЙТОРКИ
З досвідом при блюзках і жіночих штанах.
Повний, або частинний час.
Добра платня.
Постійна праця.
SELAK
94-62 43rd Ave., Elmhurst, L. I.
HA 4-5905

КУХАРКА — ГОСПОДИНЯ
Любить дітей (2), загальне господарство, звичайне варення. Приємний дім в Riverdale. Власна кімната і лазничка. Постійна праця.
Телеф. в будні Miss Bandine
PL 3-7300
Ext. 280

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА
Port Washington, L. I.
Ввічлива для дітей.
Власна кімната.
$40.00 тижнево.
Без прання.
Телеф.: PO 7-4577

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ
3 кімнати, кухня, лазничка (boxrooms) і гараж.
71 Randolph Ave.
Jersey City, Greenville, N. J.
HE 4-1234

ДО ВИНАЙМУ
4 кімнати, огрівання (стім), купальня, холодильник, антена. Близько Бронкс парку.
Телефонувати: WE 3-5080
між год. 5-7 по полудні.

РОЗШУКИ

Пана МАНКІВСЬКОГО, урядника Т-ва „Дністер" у Львові, прошу подати свою адресу.
Важна справа.
Заграничні часописи, прошу про передрук.
Sofia ZELINSKA
15 Hay Street
Winslow, New Jersey
USA

Пошукую свого вуйка МИХАЙЛА МАЦЬКА,
з села Годенишні, пов. Городок Ягайлонський, який виїхав до Канади і там, правдоподібно, живе.
Хто знав би про нього, прошу писати на адресу Михайла Хороса:
Mike HORUS
RD 2, Box 118
Leechburg, Pa.

Пошукую МИХАЙЛА МАТУШЕВСЬКОГО, з с. Фільварки — Золочів. Хто має про нього деякі відомості, прошу ласкаво писати:
Maria ZABOLOTNA
480 So. 13th St.
Newark 3, N. J.

Темрокевич Софія, донька Катерини Темрокевич, з Білого Каменя, пов. Золочів, шукає за **ВОЛОДИМИРОМ ШИМАНСЬКИМ.** Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись по ближчі інформації і по знімку на понижчу адресу:
Gregor ROMANIUK
215 Sheridan Ave.
Elmira Heights, N. Y.

Пошукую вуйка МИХАЙЛА ЯСКОР, із села Мόлодич, пов. Ярослав. Колись жив в Ню Йорку на 10-ій вулиці.
Хто знає про мойого вуйка, або він сам, прошу відгукнутися на адресу:
Anastazia DEREWETZKA
329 E. 14th Street
New York City
Tel.: GR 5-9581

Пошукую **АННУ СТЯТУТЯК,** доньку Стефана Вепрів, зі села Волосянка, пов. Стрий. Прошу голоситись на адресу:
Ema PAWLYK CARYKOWA
2135 W. Erie St.
Chicago 12, Ill.

Анна Страхоцька пошукує **АННУ ВЕРНЕН,**
зі села Одрехови, пов. Сянік. Ласкаві відомості, прошу слати на адресу:
Anna PALY
38 Oak St.
Yonkers, N. Y.
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Пошукую **СВДОКІЮ ПОПОВИЧ,** із села Грабовець П., пов. Надвірна, яка знаходиться в Америці. Прізвища по-чоловікові не знаю. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Oleksandra KORZ
11233 — 96th St.
Edmonton, Alta. Canada

РІЗНЕ

АРКА, 48 Е. 7ма вул. в Ню Йорку (GR 3-3550)
одиноке місце, де одержите креми краси „Міра" п-і Малої з Шикаго.

БЕЗПЛАТНІ КАТАЛОГИ
книжок, музичних інструментів, платівок та стінних календарів, висилаємо на бажання.
UKRAINIAN BOOK STORE
10348 — 101 St., Edmonton, Alta. Canada

Новавідкрита українська ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
ECONOMY
JEWERLY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City
Tel.: GRamercy 5-7430
Імпортовані
німецькі антени — $9.95

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
Квітів
Вазонків
Весільних китиць
Коміз
КРАМНИЦЯ З КВІТАМИ
І. РОЖАНКОВСЬКОЇ
45 E. 7th St. New York, N. Y.
Tel.: SPring 7-1079

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc.
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди.
Охолоджено.
PL 9-6260

REAL ESTATE

KERHONKSON, N. Y.
Коло 60 акр.; 6 бонгал.
Чудова земля.
На поземі 2,000 ft.
Приватне озеро.
Площа на відбиванку.
Ідеальне на табор, або більшу колонію
Call: NI 8-4602

НА ПРОДАЖ ДІМ
12 кімнат,
25 акрів землі.
Гаряча вода, огрів. на оливу, власна вода, гараж на 2 авта.
Коло хати маленьке озеро.
2 милі від Liberty.
Курник, стайні.
Добра нагода до винаймлення на літо.
Telephone: Liberty 1268M
J. Lisecki
Ferndale, N. Y.

ELMHURST
Новий 2-род. мур. дім, $28,500
2 апарт., кожний 4½ кімнат.
Викінчений підвал на поземі вулиці. 2½ лазнички.
Гараж. Вбудована піч.
G. G. Train Elmhurst Ave.
Station Model Home
78-19, 46th Ave, Tel.: AS 8-6784
вечорами: RA 8-8565

Найліпша ПАРЦЕЛЯ ЗЕМЛІ
110' фронт, 450' довжини,
1½ акра в мешканевій дільниці.
Коло 3½ милі від Sommerville, N. J.
Продається з втратою за $2,000.
MARY BELIDA
115 W. 62nd St., N. Y.
PL 7-3593

WOODSIDE
2-6 род. мур. доми.
Всі гарно викінчені.
Рента $7,500.
Помірковані ціна.
Також 6-род. мур. дім.
Рент — $3,700. Помірк. ціна.
STillwell 6-9228

BRONX
180th St. & Lafontaine Ave. vic.
Продається з втратою.
До займ. 2-род. "frame shingle", 5 і 4 кімнат; 1-род. "shingle" дім, 7 кімнат і підвал на Forest Ave., близько 158th St.
Телеф. вдень: TY 3-7300
вечорами: TR 8-4490

JEFFERSONVILLE, N. Y.
в серці села.
Вакації та екстра дохід.
3-пов. дім в досконалім стані на ½ акр. (3), 2 вел. апарт. + (12) 1-кімнатних з кухонкою апартаментів.
Все умебльоване, готове до бизнесу. Без обслуги.
Стейтовий потік, гараж, тінистий травник, городові мелі.
Близько до театру, міста, води, брукові дороги, школа, церкви.
Повна ціна $12,900, вкл. добре авто на сплати.
New York, телеф.: ST 6-2583
або пишіть:
41-43 39th Place
Sunnyside, L. I.
Apt. 1-M

PORT RICHMOND, Staten Island
Досконала дох. посілість, гарний дім з кількома гаражами, 3 кімнати надолині, 4 нагорі, викінчене піддашшя і вел. підвал, олієве огрівання, бизн. зона. Ідеальне на сальон краси і т. п.
Ціна — $16,500.
Телеф.: Wilson, HO 6-1203

HEMPSTEAD
Першоклясний стилевий дім-ранча, 5 спалень + ніжка, площа 170 × 100 з вел. тінистим клеєнами, полож. в найкр. проф. дільниці L. I. Близько комунікацій, знаних склепів і найліпших шкіл, дістр. Nassau. Близько Garden City. Надається для професіоналів. Жадає $47,500.
IV 9-0907
or Phone Collect DE 4-2800 (N. J.)

PENNSYLVANIA
Stroudsburg околиця.
Ідеальне для емеритів.
6-кімн. дім на 2 акр. землі.
Лазничка, оливне огрівання, гараж, чудовий вид — сухо і високо положене. $9,200.
H. TROCHNOW
RD # 2 Saylorsburg, Pa.
Телеф. у вівторки і четверги в Ню Йорку — EVergreen 1-5495

RESTAURANT

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціальне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Pebis-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I.

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок, "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

MISCELLANEOUS

Дещо уживані чоловічі убрання, плащі, черевики і галянтерія. Для себе і для висилки за океан, по дуже поміркованих цінах.
Поправки даром.
LUTA CLOTHING
599 W. 187th St. off (St. Nicholas Ave.)
IRT 191 St.

Низькі оплати АВТОВИХ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ
для уважних водіїв.
STATE FARM MUTUAL
Home Office: Bloomington, Ill.
LOU GUTOWSKY
Agent
51-31 Broadway, Woodside, L. I.
RA 8-2629

KINGSBRIDGE HEIGHTS NURSING HOME
Лікарня
Повна опіка над старшими, хронічно хворими і реконвалесцентами.
Помірковані ціни.
3422 Cannon Pl. Bronx 63, N. Y.
KI 8-0790

НАЙСТАРШЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
НОТАРІЯЛЬНА КАНЦЕЛЯРІЯ
Виробляємо — документи на спроваджування до Америки. Тепер можна спроваджувати з Польщі й інших країв — жінок, дітей, чоловіків, родичів, братів і сестер ...
Посилаємо доляри до Польщі — там отримують доляри, або повну вартість 98 до 120 золотих ... Приймаємо замовлення на товари — пачки до Польщі ПЕКАО ... Висилаємо пачки власного пакування до Польщі й ін. країв ... Продаємо білети на кораблі і літаки на виїзд до Европи і на приїзд до Америки ... Виробляємо до Польщі нотаріяльні документи — даровизни і повновласті ... Асекуруємо від огню — доми, меблі і одіж.
Едв. С. Вітковський — нотар.
E. S. WITKOWSKY
130 East 7th Street
New York, N. Y.

John Ton's, WANTAGH ANNEX
Wantagh Ave., Wantagh, L. I.
Найгарніша ціль прогулянки в Лонґ Айленді.
Німецька кухня, печені на-дико. Дріб, риби "Sea Food" — це наша спеціяльність. Чудові вина і пиво. Можна влаштовувати бенкети, весілля і прогулянки.
Tel.: SUnset 5-9782

Business Opportunity

DRY CLEANERS
Нарізне положення при Railroad Station. Бизн. місто. Приміщення на чищення, все влаштування, вантажне авто.
Volume $350.
Влаштування вартости понад $3,500. Повна ціна — $4,000
ELM CLEANERS
1947 Wantagh Ave.
Wantagh, Long Island
SUnset 5-5533

AUTO BODY & FENDER
Repair & Refinish Shop
Коло 25,000 sq. ft.
Довгий ліз.
Поміркована ціна.
Ocean Side, L. I.
RA 6-9452

ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
Досконала нагода.
Добрий бизнес.
Astoria, L. I.
RA 6-2744

ДЕЛІКАТЕСЕН І ГРОСЕРНЯ
Добрий бизнес.
Мусить продати.
Гарантія річ. обороту $60.000.
Ліз — $7,000 за кімн і товар.
Не пропустіть цієї нагоди!
Attorney — Mt. Vernon 4-6496

ДЕЛІКАТЕСЕН на продаж в Брукліні
Досконале положення, близько сабвею, театру, догідно для прохожих.
Все влаштування, заложене перед 65 р.
Дозвіл на продаж пива, салати, вудженини, домаш. потрави.
Тижн. оборот $2,300.
Телеф. до власника: GE 5-4214

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шести тижнів. Посилки висилані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повністю оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) Mitchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

ВАКАЦІЇ

ВАКАЦІЇ
ВІДНАЙМАЄМО КІМНАТИ в горах Кетскіл, з ХАРЧАМИ і БЕЗ
Помірковані ціни, так в пансіоні, як і на оселі.
КІМНАТИ НА ОСЕЛІ З УЖИВАННЯМ КУХНІ на цілий літній сезон — від: **$90-$125**
ЗА ОКРЕМІ ТИЖНІ — $18.00
Інформації в тижні, крім суботи і неділі:
D. KULYNYCH, — 35-64 89th St.
Телеф.: HA 6-3616 Jackson Heights, L. I., N. Y.

Увага! МЕШКАНЦІ ШИКАҐА! Увага!
В ЧУДОВІЙ ROUND LAKE,
в околиці українського вакаційного табору для молоді —
2 площі, 40 × 120.
Вода — Електричність — Каналізація.
Площі 33 × 34 при Round Lake Drive, зараз на полудне від Rawlings Rd.
НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА.
Мусить продати за найліпшу оферту.
Телефонуйте до власника:
PRospect 6-0522

ЯКЩО ВИ ПЛЯНУЄТЕ ВИЇЖДЖАТИ НА ВАКАЦІЇ,
то пишіть, або телефонуйте до:

SHADY MAPLES SUMMER RESORT — Lexington New York, P.O. Box 126 Tel.: LExington 2471	Власники відпочинкової оселі, Кирило Пиль і Олександер Шумило, гарантують повний комфорт.

ПАНСІОН „Brookvale Lodge"
В МАЛЬОВНИЧИХ ГОРАХ "BLUE MOUNTAINS"
— 60 АКРІВ ВЛАСНОГО МІШАНОГО ЛІСУ І ПОЛЯН. —
● Чудове гірське повітря ● ● Купіль в річці ●
● Добра смачна кухня ●
Щоденне утримання з кімнатою — $40 тижнево.
Для дітей знижка.
Добудовано новий дім — 6 кімнат з усіма вигодами.
Приймаємо родини з дітьми на цілий сезон.
Сезон відкривається 22-го ЧЕРВНЯ 1957 року.
З ЗАМОВЛЕННЯМИ, ПРОШУ ЗВЕРТАТИСЯ

до 15-го червня на адресу:	після 15-го червня на адресу:
Leonid WRONSKYJ	Leonid WRONSKYJ
527 East 138th St.	"Brookvale Lodge"
Bronx 54, N. Y.	R. F. D. 1, Box 182
Tel.: MO 5-2142	Saugerties, N. Y.
	Tel.: 825 J 2

BUSINESS OPPORTUNITY

НЕБУВАЛА НАГОДА!
НА ПРОДАЖ — великий фронтовий — БАР
та ВЕЛИКА ЗАЛЯ — з окремою барою на ВЕСІЛЛЯ, ПРИЙНЯТТЯ з танцями і т. д.
включно 5-кімнатний апартамент.
Тижневий оборот — $1,000.
Добре положення, добра клієнтеля — багато місця для паркування.
Власник був у бизнесі 22 р. продає з уваги на старші роки.
По ближчі інформації, прошу писати на адресу:
800 Rosell St. (Corner Henry St.) Linden, N. J.
або телефонувати: HUnter 6-9645

БАР І РЕСТОРАН Prospect Park, дільниця Брукліну. Довгий ліз. Поміркована ціна. Без посередництва. Телеф.: ST 8-8706 — вдень	**БУЧЕРНЯ** Brooklyn $600 тижневий оборот. Можна побільшити. Поміркована ціна. Tel.: SH 8-1768

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"!

FARMS FOR SALE

ВЕЛИКА КУРЯЧА ФАРМА
МОДЕРНИЙ ДВО-ПОВЕРХОВИЙ МУРОВАНИЙ З ПИВНИЦЕЮ БУДИНОК.
Новочасні удосконалення і прибори на 5,000 носних курей і 5,000 малих курчат.
Огрівання курят — Гаряча вода — Гараж на 4 авта — Шопа — і ще 3 бічні будинки.
Дерев'яний 2-род. дім: 9 кімнат, 3 лазнички, ол. огрівання.
15 акрів родючої землі, при добрій дорозі;
Багато молодих родючих овочевих дерев;
Близько школи і містечка.
Заступство кошту — $65,000.
НАГОДА ДЛЯ УКРАЇНЦЯ ЗА — $36,000.
$15,000 — готівки — з амортизацією на 10 років.
Заінтересованих власник радо приймає, або пишіть:
M. NICK SWIATYJ
St. Nicholas Village Glen Gardner, N. J.

MISCELLANEOUS

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ВИСИЛКА ЛІКІВ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
з комплетним полагодженням всіє оплати пересилки на місці полагодже
Українська Професійна Аптека
Власник мгр. М. АРТИМІВ, дипл. аптекар
Пересилайте нам рецепти, чи листи, взглядно Ваші побажання, які ліки Вам потрібно, решту ми виконуємо самі совісно по мінімальних цінах, заосмотрюючи всі ліки про їх способі уживання, назви і т. д. в українській мові.
Всі швайцарські та німецькі ліки, яких не можна зовсім набути в Америці, висилається через аптеку в Бонні — Німеччина. Висилайте тільки оригінальні ліки. Не висилайте ЕРЗАЦІВ, бо ті, звичайно, не поможуть, а то ще можуть пошкодити Вашим Рідним.
Поручається виконування всієї можливої рецептури евр. і амер. шкіл. На складі рівнож п'явки, баньки, евр. термометри, нім. лікувальні зела д-ра Мадевса проти всіх недуг та новий чудовий німецький лік на нагнітки.
Швидка доставка летунською поштою гарантована.
Адреса аптеки:
FISHER'S PHARMACY
4438 GERMANTOWN AVE., PHILA. 44, PA. — Tel.: GL 5-2401
Аптека відкрита в будні 9:15 рано — 11 вечора.
В неділі 6:30 вечора — 10 вечора.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ
ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
ДОГІДНІ СПЛАТИ.
КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛЮОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ
J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. Spring 7-8710

ДОБРІ НОВИНИ ДЛЯ ВСІХ ТИХ,
що хочуть висилати пакунки до всіх частин Европи.
Після великих зусиль нашої фірми, Intourist признав, що уживану одіж, повинно оцінюватися як уживану.
Від 1-го травня уживану одежу буде оцінюватися, як уживану в бюрах цієї фірми.
ЗА УЖИВАНУ ОДЕЖУ НЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ, стільки, як за нову, але тільки так, як вона вартує.

ПАЧКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН ЕВРОПИ
PARCEL DEPARTMENT
GLOBE TRAVEL SERVICE
Для вигоди наших клієнтів маємо такі Відділи:

PHILADELPHIA 6, Pa. 716 Walnut St. Tel.: LOmbard 3-3455 Щоденно 9-5; в середи 9-8.	NEW YORK 23, N. Y. 1991 Broadway Tel.: LYceum 5-0900 Щоденно, вкл. суботи 9-5 (закрито в неділі).
CHICAGO 32, Ill. 4102 Archer Ave. Tel.: FRemont 6-6399 Щоденно 9-7; в суботи 9-5.	DETROIT 10, Mich. 6446 Michigan Ave. Tel.: TAsshmore 5-7560 Від понед. до четверга 9-6; п'ятниця і субота 9-9.
CLEVELAND 3, Ohio 1165 East 71st St. Tel.: UTah 1-0807 Щоденно 10-7; в суботи 10-5.	So. BOSTON, Mass. Room 10, Ellis Bldg. 409 E. Broadway Tel.: ANdrew 8-8764 Щоденно 9-5; четвер 9-7; суботи 8-2.

Ви можете висилати харчові продукти, одежу, матеріали на убрання, обув'я, ліки й інше. Кожний пакунок є забезпечений, а доставка ґарантована, без додаткових доплат. Кожний висилаючий пакунок одержить посвідку з підписом відборця.
Пакунки висилається зараз, без опізнень і доставляється так скоро, як тільки можливо.
Мито оплачується тут і відборець не доплачує вже нічого.
The Parcels Department of the GLOBE TRAVEL SERVICE має на складі, для вигоди наших клієнтів, різні матеріали, харчові продукти й інші необхідні речі.
Ви можете висилати поштою пакунок до бюр — The Parcels Dept. of the GLOBE TRAVEL SERVICE і одержите негайно рахунок, а Ваша пачка буде приладжена і без проволоки вислана на подану адресу.
Висилайте пакунки через агенцію, що має за собою 25 років доброї обслуги.
Пишіть за інформаціями і каталогами.

ІВАН БУНЬКО УКР. ПОГРЕБНИК Обслуга чесна і найкраща ЦІНИ ПРИСТУПНІ **John Bunko** Licensed Undertaker & Embalmer REASONABLE PRICES 437 EAST 5th STREET New York City Telephone: GRamercy 7-7661	**ПЕТРО ЯРЕМА** УКР. ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром. **Peter Jarema** 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel. ORchard 4-2568

New Low Spring Prices!
НАПОВНІТЬ СВОЇ ПИВНИЦІ ТЕПЕР!
MAPLE COAL & COKE Co.
ANTHRACITE — FUEL OIL — BITUMINOUS
OIL BURNERS — SALES and SERVICE
72-74 BOX STREET, BROOKLYN 22, N. Y.
EVergreen 3-4450
Deliveries to
MANHATTAN ● BRONX ● QUEENS
Власник Т. КУДЛАК